

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Raalte
Postbus 140
8100 AC RAALTE

Onderwerp

Accountantsverslag 2021

Datum

15 juni 2022

Ons kenmerk

22069E61FD/WS

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte.

Tevens spreken wij een woord van dank uit voor alle inspanningen van de ambtelijke organisatie in de aanloop naar en tijdens de uitvoering van onze controle. Deze controle hebben wij, door de van kracht zijnde coronamaatregelen gedurende het jaar, grotendeels op afstand moeten verrichten. Desondanks hebben wij een constructieve samenwerking ervaren waarbij op effectieve wijze gebruik is gemaakt van de digitale middelen.

De jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte geeft een getrouw en rechtmatig beeld

De jaarrekening 2021 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte. Bij deze jaarrekening hebben wij een goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld en de rechtmatigheid verstrekt, gedateerd 15 juni 2022.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 29 oktober 2021 en ons auditplan 2021 van 2 december 2021.

Wij bespreken onze bevindingen met de rekeningcommissie

Wij bespreken deze rapportage graag tijdens de bijeenkomst met de rekeningcommissie op 15 juni 2022 en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen. De inhoud van dit accountantsverslag is op 19 mei 2022 besproken met de wethouder financiën, de directeur bedrijfsvoering en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: N.R. Fritz RA

Op alle opdrachten verricht door Deloitte, behoudens M&A Diensten, zijn de Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2020 gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting controle 2021	4
Bestuurlijke samenvatting controle 2021	5
Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring	8
Bevindingen van de controle 2021	10
De financiële positie van uw gemeente	11
Belangrijkste bevindingen uit onze controle	14
Interne beheersing	24
Interne beheersing	25
Overige aangelegenheden	28
Overige aangelegenheden	29
Bijlagen	31
Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen	32
Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle	33
Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen	34
Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021	35
Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021	37
Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging	38

Bestuurlijke samenvatting controle 2021

Bestuurlijke samenvatting controle 2021

Getrouwheid en rechtmatigheid

- Wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor het getrouwe beeld en rechtmatigheid van de jaarstukken.
- Gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 1.060.000 respectievelijk € 3.180.000.

Financiële positie

- De financiële positie ultimo 2021 is verbeterd ten opzichte van 2020.
- Het weerstandsvermogen bedraagt € 12,8 miljoen. De weerstandscapaciteit is hoger dan de door de gemeente onderkende aanwezige risico's van € 3,2 miljoen. U kwalificeert de financiële positie van de gemeente Raalte op basis hiervan als ruim voldoende.

Kwaliteit verslaggeving

- Er zijn in 2021 geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels doorgevoerd.
- Bij de controle hebben wij het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingsvraagstukken geëvalueerd. Hierbij valt te denken aan het proces om tot schattingen te komen, zoals bij de grondexploitatie en voorzieningen. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsvraagstukken en de toegepaste inschattingen, zijn onderbouwd, redelijk zijn en consistent worden gebruikt.
- De jaarstukken en de daarbij gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voldoen aan de voorschriften voor verslaggeving uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en zijn consistent toegepast ten opzichte van de begroting 2021 en jaarrekening 2020.

Grondexploitatie

- De grondexploitaties zijn geactualiseerd en bijgesteld, en geven een getrouw beeld van de boekwaarde en de verwachte resultaten.
- Uit de actualisaties per ultimo 2021 van de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten blijkt een overschot van in totaal € 1,7 miljoen positief op contante waarde (2020: € 0,1 miljoen positief). Dit betreft het saldo van alle projecten (zowel winstgevend als verlieslatende projecten). De stijging van het verwachte resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door het in exploitatie nemen van vijf nieuwe complexen in 2021.
- Ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie Franciscushof bestaat een hogere dan normale schattingsonzekerheid. Deze schattingsonzekerheid ontstaat door de herontwikkeling van de Zuidrand binnen het project en de lange looptijd van deze grondexploitatie tot en met 2029. De onderkende schattingsonzekerheid heeft geen impact op ons oordeel, omdat deze op een juiste wijze is toegelicht in de jaarrekening.

Bestuurlijke samenvatting controle 2021

PGB-bestedingen

- De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft evenals in voorgaande jaren een controleverklaring met beperking bij de PGB-verantwoordingen 2021 verstrekt. De totale PGB bestedingen (€ 833.442) zijn derhalve als onzeker aangemerkt.

Sociaal domein

- Landelijk zien wij vrijwel alle gemeenten worstelen met volumegroei en zorgverzwaring in de jeugdzorg. In 2020 is er € 8,9 miljoen uitgegeven aan jeugdzorg, in 2021 is dit opgelopen tot € 10 miljoen. Deze stijging van 12,4% wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de specialistische jeugdhulpkosten.

Begrotingsrechtmatigheid

- Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de overschrijdingen naar de analyse van de begrotingsrechtmatigheid, zoals opgenomen in de jaarrekening. Hiermee legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2021. Over 2021 zijn op twee programma's lastenoverschrijdingen gerealiseerd. Deze overschrijdingen zijn direct gerelateerd aan hogere baten en tellen daardoor niet mee voor ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid.

Overige conclusies

- Wij hebben géén controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2021 geconstateerd.
- Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.
- Wij constateren geen rechtmatigheidsfouten als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wij hebben een uitgebreide spendanalyse en detailcontroles verricht op de naleving van de Europese aanbestedingsregels, en komen tot conclusie dat – conform voorgaande jaren – geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsregels zijn geconstateerd.

Bestuurlijke samenvatting controle 2021

Interne beheersing

- Wij stellen vast dat het proces van totstandkoming van de jaarrekening van voldoende niveau is.
- Op basis van onze tussentijdse en jaareinde controlewerkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de interne beheersingsomgeving van de gemeente Raalte van voldoende niveau is, ten behoeve van de jaarrekeningcontrole, maar op onderdelen verder kan worden versterkt en efficiënter kan worden ingericht. De gemeente Raalte kan bijvoorbeeld binnen het proces van de inkopen, EU-aanbestedingen en sociale uitkeringen en verstrekkingen de digitale workflow zo inrichten dat binnen het proces functiescheiding wordt afgedwongen.
- In het kader van een effectieve bedrijfsvoering adviseren wij uw college voor een aantal significante processen meer gebruik te maken van zogenoemde "key controls". Hiermee wordt er beter gestuurd en gesteund op procescontroles (preventief) in plaats van op gegevensgerichte controles (repressief). Wij hebben vastgesteld dat er nog te weinig gebruik wordt gemaakt van geprogrammeerde controles waardoor in onze optiek te veel handmatige controles noodzakelijk zijn.

IT omgeving

- Wij kunnen niet steunen op de geautomatiseerde controles. Evenmin kunnen wij uitgaan van de functiescheidingen binnen de geautomatiseerde systemen. Wij hebben daarom extra gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder detailcontroles.
- Uw organisatie is medio december 2021 overgegaan naar een nieuwe technische onderlaag van financiële applicatie SAP, zijnde S/4HANA. Wij hebben inzicht verkregen in de migratie van de gegevens en informatie naar het nieuwe systeem. Vervolgens hebben wij aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om de juistheid en volledigheid van de data-migratie vast te stellen. Hieruit volgen geen bijzonderheden.

Rechtmatigheids- verantwoording

- Met ingang van 1 januari 2023 en voor het eerst bij de jaarstukken 2023 zal het college door middel van de rechtmatigheidsverantwoording, die wordt opgenomen in deze jaarstukken, verantwoording afleggen over de rechtmatige besteding van de lasten aan de gemeenteraad. De gemeente Raalte heeft in 2021 in samenwerking met een extern bureau een intern controleplan opgesteld en verbijzonderde interne controles uitgevoerd, deze zijn een goede basis voor de controle van de rechtmatige bestedingen en de daaruit voortvloeiende rechtmatigheidsverantwoording.

Effecten crisis Oekraïne/ Rusland

- Begin maart 2022 is de oorlog uitgebroken in Oekraïne en Rusland. De uitbraak van deze oorlog heeft geen impact op de jaarstukken 2021 en de situatie per balansdatum 31-12. De belangrijkste effecten die wij landelijk zien hebben betrekking op de opvang van vluchtelingen, stijgende inflatie, toename van de energieprijzen etc. De gemeente heeft de (mogelijke) effecten van deze crisis toegelicht als gebeurtenis na balansdatum in de jaarrekening.

Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 29 oktober 2021 heeft uw raad ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2021. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend (geweest) voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- De Controleverordening gemeente Raalte (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het aan uw raad op 22 december 2021 door het college ter kennisname aangeboden normenkader.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging en is nader omschreven in het auditplan. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Bij de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte uitgevoerd en hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Wij hebben geen niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot het vermogen en het resultaat

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze minimumdrempel, die van invloed zijn op het vermogen en/of het resultaat van de gemeente.

Wij hebben geen controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot rechtmatigheid

De in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2021, zijn in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader 2021.

Onzekerheden in de PGB en Zorg in natura bestedingen

De PGB-bestedingen zijn door uw gemeente (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft vanwege rechtmatigheidsafwijkingen een controleverklaring met beperking bij de verantwoordingen 2021 verstrekt.

Het ontbreken van voldoende en geschikte controle-informatie over de prestatielevering (getrouwheid) voor de verantwoorde PGB-bestedingen in de jaarrekening 2021 leidt tot een onzekerheid in onze controle voor de getrouwheid en de rechtmatigheid van in totaal € 833.442. Deze onzekerheid valt binnen de goedkeuringstolerantie voor onzekerheden van € 3,2 miljoen, en heeft daarom geen invloed op de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2021.

Het (verplichte) overzicht van controleverschillen treft u aan in de bijlagen A1 en A2 van deze rapportage.

Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring

Schattingonzekerheid in de Franciscushof

De grondexploitatie Franciscushof in de jaarrekening is gebaseerd op de door de raad vastgestelde exploitatieopzet per 31 december 2021. Er is echter een onduidelijkheid over de herontwikkeling van de Zuidrand binnen het project en er bestaat mede door de looptijd van de grondexploitatie een schattingonzekerheid.

De schattingonzekerheid met betrekking tot de grondexploitatie Franciscushof is voldoende toegelicht in de jaarrekening en heeft daarom geen impact op ons oordeel.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa en IMG

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2021 geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel, die van invloed zijn op de WNT.

Er zijn geen belangrijke wijzigingen in de verslaggevingsregels

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de resultaten van uw gemeente. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeente zijn uiteengezet in de toelichting op de jaarrekening 2021.

Wij hebben het door het college en het ambtelijk management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij zijn van mening dat de verslaggevings-vraagstukken en de toegepaste inschattingen goed onderbouwd en redelijk zijn, en consistent zijn gebruikt.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Raalte

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en de gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage C bij deze rapportage.

Bevindingen van de controle 2021

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

De financiële positie van uw gemeente

De vermogenspositie van uw gemeente is ten opzichte van 2020 verbeterd

Het BBV, de verslaggevingsregels voor gemeenten, maakt een duidelijk en expliciet onderscheid tussen resultaatbepaling en -bestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Gemeenten mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren. De mutaties in het eigen vermogen vinden dus plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten over 2021 bedraagt € 3.671.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 1.258.000 aan de reserves toegevoegd, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2021 circa € 2.413.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2021 circa 44,4% van het balanstotaal (2020: circa 41,8% van het balanstotaal). Deze solvabiliteitsratio ligt ruim boven de signaalwaarde van 20% zoals gesteld door de VNG. In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2021	2020	2019
Eigen vermogen per 1 januari	66.218	62.227	60.195
Tussentijdse resultaatbestemming	1.258	1.798	-/- 142
Gerealiseerd resultaat	2.413	2.193	2.174
Totaal ('saldo van baten en lasten')	3.671	3.991	2.032
Eigen vermogen per 31 december	69.889	66.218	62.227

Saldo baten en lasten

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar is weergegeven als het gerealiseerde totaal-saldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit de in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in de reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door de gemeenteraad genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

De financiële positie van uw gemeente

Concreet betekent dit voor uw gemeente het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten		100.668
Totale lasten	-/-	96.997
Gerealiseerde saldo van baten en lasten		3.671
Af: stortingen in reserves	-/-	9.275
Bij: onttrekkingen aan reserves		8.017
<i>Saldo mutaties reserves</i>	-/-	1.258
Gerealiseerd resultaat		2.413

De exploitatie over 2021 laat een voordelig gerealiseerd saldo van baten en lasten van afgerond € 3,7 miljoen zien, ten opzichte van een begroot nadelig saldo van € 9,2 miljoen. Dit is een voordeel van € 12,9 miljoen. Hier staat ten opzichte van de begroting een nadeel op de mutaties in de reserves tegenover van 10,5 miljoen. Per saldo is sprake van een voordeel ten opzichte van de begroting 2021 van 2,4 miljoen.

In de programmaverantwoording is per programma de begroting 2021, de begroting 2021 na wijzigingen en de rekening 2021 naast elkaar gezet. Vervolgens is het verschil tussen de begroting en de rekening berekend.

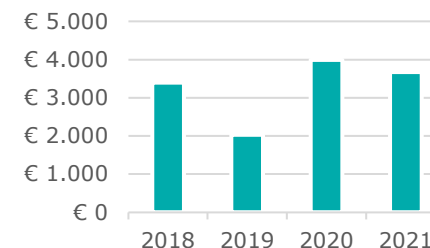
De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting betreffen:

- Opnieuw beschikbaar gestelde investeringskredieten € 3,4 miljoen.
- Hogere algemene uitkering van € 0,9 miljoen.
- Storting in voorziening arbeidskosten gerelateerde verplichting € 0,5 miljoen.
- Nog te betalen VPB 2021 € 0,6 miljoen.

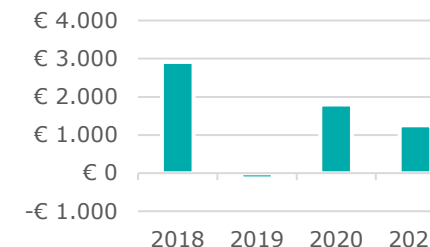
Voor een meer gedetailleerd overzicht van en een nadere toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.2.1 Overzicht van baten en lasten in vogelvlucht zoals opgenomen in de jaarrekening 2021.

In het hoofdstuk 'Belangrijkste bevindingen uit onze controle' van het accountantsverslag gaan wij nader in op de verschillen tussen de begrote en werkelijke lasten in het kader van begrotingsrechtmatigheid.

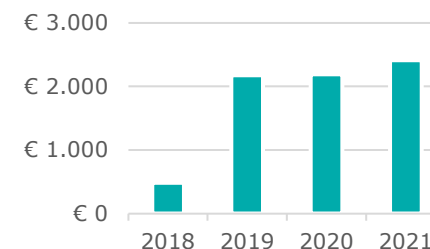
Saldo van baten en lasten x € 1.000

Mutaties in reserves x € 1.000

Gerealiseerd resultaat x € 1.000

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

De financiële positie van uw gemeente

Uw weerstandsvermogen is toegenomen

Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's.

De door uw gemeente berekende beschikbare weerstandscapaciteit (voor de samenstelling hiervan verwijzen wij naar paragraaf 2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing in uw jaarverslag 2021) bedraagt € 12,8 miljoen (2020: € 15,1 miljoen). Deze daling komt voornamelijk door uw besluit in de kadernota om de reserve weerstandsvermogen in de periode 2020-2023 af te romen met € 2,2 miljoen.

De inventarisatie van de risico's die in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een kans inschatting van het zich voordoen van het geïdentificeerde risico, om zo de benodigde weerstandscapaciteit te kunnen bepalen. Daarbij heeft het college een doorlopend inzicht gegeven in de grootste risico's (qua financiële impact en kans) voor uw gemeente, en is vermeld welke risico's zijn verdwenen en/of nieuw zijn geïdentificeerd. Ook is een inhoudelijke toelichting gegeven op nieuw gedefinieerde en gewijzigde risico's in de top van de grootste risico's.

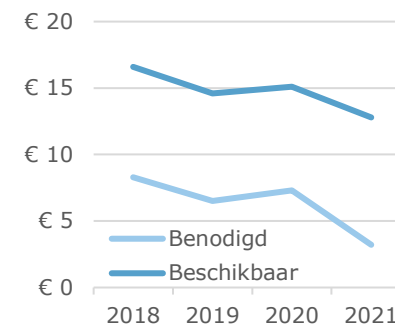
Hieruit volgt dat de risico's totaal € 3,2 miljoen bedragen (2020: van € 7,3 miljoen). Ten opzichte van 2020 is zodoende sprake van een daling van het gekwantificeerde risico met gemiddeld circa € 4,1 miljoen. Deze daling komt voornamelijk door de afname van het risico 'Herijking Gemeentefonds' en de sterke afname van het risico 'Grondexploitatie'.

De weerstandscapaciteit van € 12,8 miljoen is voldoende gelet op de door het college onderkende risico's.

De ontwikkeling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit in de afgelopen jaren is als volgt weer te geven:

Voor meer gedetailleerde informatie over (de ontwikkeling van) uw weerstandspositie verwijzen wij u naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in uw jaarverslag 2021.

Weerstandscapaciteit (in miljoen euro's)

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente staan in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening 2021.

Wij hebben het door het college en de directie toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controle- werkzaamheden uitgevoerd. Waar nodig hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, aannames, berekeningen en consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggevingsvoorschriften.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2021 van uw gemeente bestaan uit het jaarverslag (programmaverantwoording en verplichte paragrafen) en de jaarrekening (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting en de SiSa-bijlage).

In de programmaverantwoording van het jaarverslag dient informatie te worden opgenomen met betrekking tot de vragen: wat hebben wij gedaan, wat hebben wij bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over o.a. weerstandvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag.

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 moet de accountant werkzaamheden uitvoeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen.

Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van het college in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Evaluatie van de belangrijkste inschattingen van het management

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen.

Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', ter 'egaliseren van kosten' ('groot onderhoud'), en 'voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is'.

Voor de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egaliseren van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college.

Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattingsposten ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet bedoeld om ons een oordeel te vormen over individuele schattingsposten. Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

De grondexploitaties zijn geactualiseerd

De veruit grootste balanspost met betrekking tot de onderhanden projecten betreft de post 'voorraden' (grondexploitatie). De risico's voor deze post zijn in essentie terug te brengen tot de zogenaamde 3 P's:

- **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- **Programming:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse gemaakt van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavels, appartementen, etc.) binnen de projecten in relatie tot de huidige marktvraag?
- **Prijs:** de verkoopprijzen van woningen en dus van grond hebben langere tijd onder druk gestaan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

De 3 P's vormen de basis voor de actualisatie van de grondexploitaties zoals opgenomen in de jaarrekening 2021 en vermeld in de paragraaf 'Grondbeleid' van het jaarverslag 2021.

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen voor actualisatie van de grondexploitaties hebben wij het volgende in overweging genomen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn, en of ze redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen; met andere woorden: is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij de gemeente?
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden: is historische informatie representatief voor toekomstige situaties?).

Wij hebben voor deze gebieden het proces beoordeeld waarmee het management schattings-posten ontwikkelt, en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd, een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel.

Indien nodig hebben wij specialisten ingeschakeld bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Een en ander in de context van onze verklaring bij de jaarrekening als geheel en niet om ons een afzonderlijk oordeel te vormen over de grondexploitatie.

Wij zijn van mening dat de verslaggevingspraktijken en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent worden gebruikt.

De grondexploitaties zijn door de organisatie voor de jaarrekening 2021 opnieuw doorgerekend (geactualiseerd). Waar nodig zijn de verwachtingen bijgesteld, waarmee tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

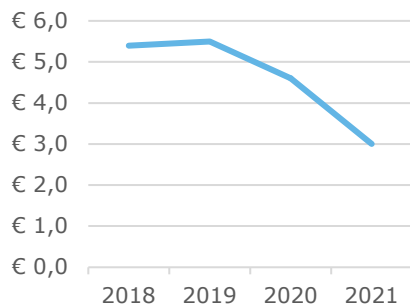

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Ultimo 2021 is op basis hiervan € 3,0 miljoen opgenomen in de voorziening negatieve plannen (2020: € 4,6 miljoen) op contante waarde, om de naar verwachting niet meer met verkopen goed te maken kosten te dekken. De ontwikkeling van de voorziening ter dekking van 'negatieve plannen' (verliezen) in de afgelopen jaren is als volgt weer te geven:

Voorziening grondbedrijf (in miljoen)

De daling van de voorziening heeft voornamelijk betrekking op de actualisatie van het complex De Zegge VII. De verlaging van het rentepercentage van 1,25% naar 1,1% in combinatie met een vermindering van de looptijd met twee jaar heeft een groot financieel voordeel tot gevolg. Daarnaast zijn twee complexen in 2021 afgesloten welke vorig jaar nog in de voorziening waren opgenomen. Voor een nadere onderbouwing van de hoogte van de voorziening verwijzen wij u naar de paragraaf 'Grondbeleid' (in het jaarverslag 2021), waar het college de belangrijkste complexen en de daarmee gepaard gaande risico's heeft toegelicht.

De rekenrente voor actualisatie grondexploitaties

De bij de actualisatie van de grondexploitaties gehanteerde rekenrente is berekend op basis van de voorschriften van de Commissie BBV. Voor het project Franciscushof wordt projectfinanciering gehanteerd waarbij de toegerekende rente gebaseerd wordt op de daadwerkelijke betaalde rente over de leningen die zijn aangetrokken voor het project Franciscushof.

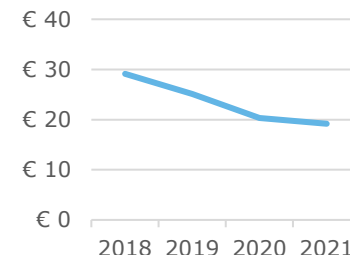
Schattingsonzekerheid

Ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie Franciscushof bestaat een hogere dan normale schattingsonzekerheid. De grondexploitatie Franciscushof in de jaarrekening is gebaseerd op de door de raad vastgestelde exploitatieopzet per 31 december 2021. In 2022 wordt de besluitvorming binnen de gemeenteraad verwacht met betrekking tot de herontwikkeling van het plangebied, hierdoor kan de realisatie in de toekomst aanzienlijk afwijken van deze inschatting.

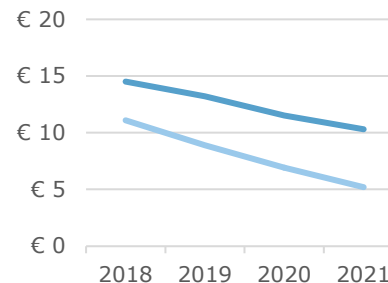
Deze schattingsonzekerheid ontstaat door de herontwikkeling van de Zuidrand binnen het project en de lange looptijd van deze grondexploitatie tot en met 2029. De onderkende schattingsonzekerheid heeft geen impact op ons oordeel, omdat deze op een juiste wijze is toegelicht in de jaarrekening.

De ontwikkeling in de boekwaarde van de totale grondexploitatie alsook de qua omvang belangrijkste projecten is als volgt weer te geven:

Totaal grexen (boekwaarde in miljoen)

Belangrijkste projecten (boekwaarde in miljoen)

Franciscushof Zegge VII

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

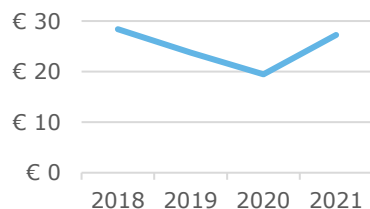
Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

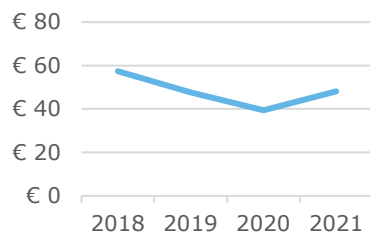

Uit de figuren hiernaast blijkt een toename van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten, dit komt door het in exploitatie nemen van vijf nieuwe complexen in 2021: Timmermanshuis, Molenwijk, Luttenbergerweg, Marissink en Blankenfoort. Op alle nieuwe complexen wordt een positieve eindwaarde verwacht, wat resulteert in een stijging van het verwachte resultaat.

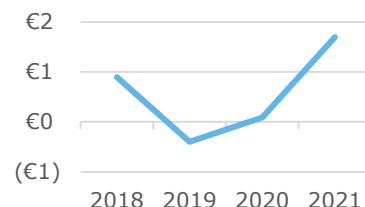
Nog te maken kosten (in miljoen)

Nog te realiseren opbrengsten (in miljoen)

Resultaat (contante waarde in miljoen)

Programmering bedrijventerreinen

Met de gemeenten in West Overijssel en de Provincie Overijssel zijn in 2019 de gemaakte afspraken geactualiseerd om vraag en aanbod van bedrijventerreinen in balans te houden. Op basis van de regionaal gemaakte afspraken heeft de gemeente Raalte in 2020 een strategisch plan opgesteld ter onderbouwing van de programmering op gemeentelijk niveau.

Het regionaal overleg heeft 11 februari 2021 ingestemd met het strategisch plan en daardoor is er geen sprake meer van mogelijke afwaardering van gronden op de Zegge VII of andere maatregelen om de bestaande overprogrammering weg te nemen. Op basis van het strategisch plan is ook programmeringsruimte verkregen voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Blankenfoort in Heino dat in 2021 in exploitatie is genomen.

Looptijden beleids- en beheerplannen

Voor het planmatig uitvoeren van de onderhoudswerkzaamheden aan de kapitaalgoederen is het van belang dat hier een goed beleids- en beheerplan aan ten grondslag ligt. Wij hebben geconstateerd dat de looptijd van een aantal plannen inmiddels is verstreken.

Wij hebben begrepen dat de gemeente in het komend jaar in samenwerking met een externe partij extra prioriteit gaat geven aan de actualisatie van de beheerplannen en de vaststelling in het college. Wij onderschrijven deze actualisatie van de diverse beheerplannen, het is belangrijk dat de beheerplannen gebaseerd zijn op actueel beleid en de juiste gegevens.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Sociaal domein

Landelijk zien wij vrijwel alle gemeenten worstelen met volumegroei en zorgverzwaring in de jeugdzorg. In 2020 is er € 8,9 miljoen uitgegeven aan jeugdzorg, in 2021 is dit opgelopen tot € 10 miljoen. Deze stijging van 12,4% wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de specialistische jeugdhulpkosten.

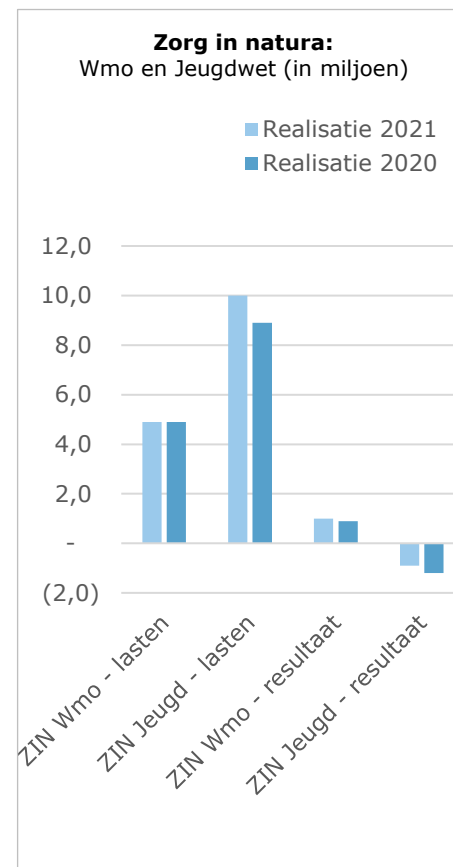
De uitgaven Wmo-taken blijven ruimschoots binnen de begroting, dit wordt met name veroorzaakt doordat de kosten Wmo-vervoer lager zijn dan begroot. Mede door de gevolgen van de coronacrisis is er minder gebruik gemaakt van het Wmo servicevervoer. Op de jeugd is een fors tekort en op participatie (WSW en re-integratie) is een klein tekort. Per saldo is er een positief resultaat van € 183.000 op de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein.

PGB-Bestedingen

De PGB-bestedingen zijn (verplicht) belegd bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De accountant van de SVB heeft - net als in voorgaande jaren - een controleverklaring met beperking bij de PGB-verantwoordingen 2021 verstrekt.

De PGB bestedingen 2021 bedragen € 833.442 en worden als onzeker aangemerkt. Deze onzekerheid valt binnen de goedkeuringstolerantie voor onzekerheden van € 3,2 miljoen, en heeft daarom geen invloed op de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2021.

Het is aan te bevelen dat uw college onderzoekt met welke (aanvullende) maatregelen op een kostenefficiënte wijze de interne controle op de PGB-bestedingen nader is vorm te geven, om de onzekerheden ook bij uw gemeente op (korte) termijn zoveel mogelijk weg te nemen.

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Begrotingsoverschrijdingen zijn toegelicht in de jaarrekening

Naast de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2021 hebben wij ook de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

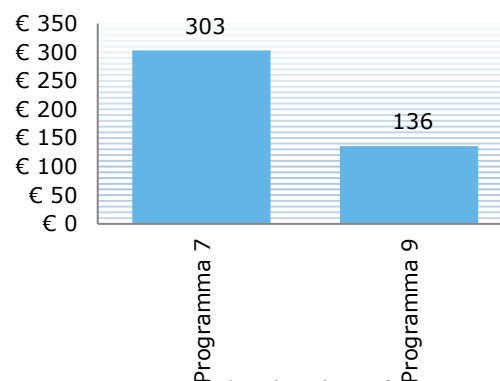
De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid 2018 van de Commissie BBV. Hieruit blijkt dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen meeweegt in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet de accountant kijken naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zoals blijkt uit de hierna opgenomen figuur is een begrotingsoverschrijding op de lasten van een tweetal programma's te constateren.

Verskil begrote en werkelijke lasten (excl. mutaties in reserves) x € 1.000

De grootste overschrijding betreft het programma 7. Dit verschil wordt veroorzaakt door uitbetaling van de SPUK IJZ welke worden gedekt door een direct gerelateerd bijdrage van het rijk. Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van het onderdeel zoals opgenomen in de jaarrekening 2021. Op grond van deze analyse hebben wij geconstateerd dat deze overschrijdingen goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen en daarmee niet mee hoeven te wegen in ons oordeel.

Kredietoverschrijdingen

Kredietoverschrijdingen vereisen conform de Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV – vergelijkbaar met kostenoverschrijdingen in het overzicht van baten en lasten – autorisatie van de gemeenteraad. Indien een overschrijding niet door de raad is geautoriseerd, is deze strikt genomen onrechtmatig. Afspraken hierover tussen de gemeenteraad en het college kunnen nader zijn vastleggen in de financiële verordening ex art. 212 Gemeentewet.

Bij de gemeente Raalte is sprake van twee kredietoverschrijdingen hoger dan € 50.000, deze twee overschrijdingen moeten in samenhang worden gezien met andere kredieten.

Op basis van de voornoemde analyse - waaruit blijkt dat de overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid of gedekt zijn door direct met de lasten samenhangende baten - blijven de overschrijdingen onrechtmatig maar wegen deze niet mee in ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid 2021.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Wij hebben geen fouten geconstateerd met betrekking tot de naleving van de Wet Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rehtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2021 niet meer bedragen dan € 209.000 per jaar.

Daarnaast dienen gemeenten de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - als aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2021 hebben wij geen overschrijdingen van de grensbedragen voor topfunctionarissen en overige medewerkers geconstateerd.

In 2021 hebben wij geconstateerd dat de netto vergoedingen aangewezen als eindheffingsbestanddeel onder de werkkostenregeling, waarbij de kosten ten laste van de vrije ruimte worden gebracht of waarbij een gerichte vrijstelling wordt toegepast, ten onrechte niet in mindering zijn gebracht op de WNT-bezoldiging van de topfunctionarissen met dienstbetrekking. Door deze correctie is de bezoldiging lager geworden in de verantwoording 2021, de vergelijkende cijfers over 2020 zijn ook aangepast in de verantwoording 2021. Deze correctie leidt niet tot een onverschuldigde betaling.

In de jaarrekening 2021 is een gecorrigeerde WNT-verantwoording 2020 opgenomen inclusief de vereiste toelichtingen op grond van artikel 5d Uitvoeringsregeling WNT. Wij zijn akkoord met deze WNT-verantwoording en de toelichting op het fourterstel.

Wij concluderen dat de fout hiermee is hersteld en adequaat toegelicht in de jaarrekening 2021 (artikel 2.2.3 punt 27 Regeling Controleprotocol WNT 2021).

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2021 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2021 van de gemeente Raalte voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden in de SiSa-bijlage 2021 geconstateerd

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramen documenten aan het CBS aan te leveren.

Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2021. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U hebt dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden wat betreft de specifieke uitkeringen is opgenomen in bijlage B van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

De COVID effecten zijn juist en volledig verwerkt in de jaarrekening 2021

Wij sommen hier de belangrijkste effecten op die het coronavirus heeft (gehad) op de jaarrekening 2021 van uw gemeente:

- Waardering vorderingen: als gevolg van financiële problemen of tekorten bij debiteuren en andere soorten schuldenaars bestaat er een toegenomen risico op het niet ontvangen van vorderingen. Wij hebben de invorderingsrisico's, en daarmee de waardering van de vorderingen, gecontroleerd, en merken op dat er vooralsnog geen sprake is of zou moeten zijn van grote mutaties in de voorziening voor oninbare vorderingen.
- Tozo: één van de maatregelen die het kabinet (heeft) gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Als onderdeel van de controle van de SiSa-bijlage hebben wij deze regeling gecontroleerd. Wij hebben vastgesteld dat de Tozo-uitkeringen van € 867.258 juist en rechtmatig zijn verstrekt.

- De Nota verwachtingen accountantscontrole schrijft daarnaast voor dat wij een kwalitatieve toets moeten verrichten op uw beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk (M&O) beleid voor de Tozo-regeling. Wij stellen vast dat uw gemeente een M&O-beleid heeft vastgesteld met daarin de getroffen interne beheersmaatregelen, zoals de controle achteraf, en de wijze waarop u gebruikmaakt van het Inlichtingenbureau. Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente het M&O-beleid heeft nageleefd, waarmee is voldaan aan deze kwalitatieve vereiste.

Sportbedrijf

Het Sportbedrijf Raalte BV heeft – net als in 2020 - door de coronamaatregelen omzetverlies geleden in 2021 en nog geen weerstandsvermogen kunnen opbouwen om dit verlies zelf te kunnen opvangen. Het Sportbedrijf heeft naast de exploitatie-subsidie van de gemeente een aanvraag gedaan voor de SPUK IJZ (Compensatie IJsbanen en Zwembaden) van het rijk.

In 2019 is een bedrijfseconomisch-commercieel onderzoek bij het Sportbedrijf uitgevoerd om inzicht te krijgen met welke maatregelen de exploitatie weer structureel positief kan worden na de verliezen in 2018 en 2019. Uit de verschillende toekomstige scenario's blijkt dat het mogelijk is dat in de toekomst het sportbedrijf positieve resultaten kan behalen, hiervoor is een plan van aanpak opgesteld. De coronacrisis kan impact hebben op dit plan. Wanneer de mogelijke toekomstige positieve resultaten niet gerealiseerd worden zal dit effect hebben op de waardering van het aandelenkapitaal die de gemeente heeft in Sportbedrijf Raalte BV. Wij vragen het college om de financiële positie van het Sportbedrijf Raalte BV te blijven monitoren.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of overtredingen van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving.

Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptie-wetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeentes in toenemende mate te maken krijgt met anti-corruptieregels.

Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij uw organisatie gevraagd om inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad (of de rekeningcommissie).

Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken.

Hierbij heeft uw organisatie ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. Een belangrijke beheersingsmaatregel die het college heeft getroffen is het uitvoeren van periodieke interne controle op de wat betreft omvang en financiële risico's belangrijkste processen. Daarnaast heeft het college begin 2022 de interne frauderisicoanalyse geactualiseerd. Wij onderschrijven het blijvende belang van beide beheersmaatregelen. Het is belangrijk de geactualiseerde frauderisicoanalyse jaarlijks te blijven delen en bespreken met de rekeningcommissie. Op deze wijze vormt het periodiek actualiseren ervan een zichtbaar en vast onderdeel van de interne beheersingsomgeving inclusief de communicatie hierover met het toezichthoudend orgaan.

Voor een verdere doorontwikkeling van de frauderisicoanalyse adviseren wij het college om de (fraude)risico's specifiek te benoemen en inzichtelijk te maken welke beheersmaatregelen zijn getroffen, dan wel getroffen moeten worden om de frauderisico's te beheersen. Wij adviseren u om vervolgens de geïdentificeerde interne-beheersingsmaatregelen periodiek te toetsen op werking, zodat vastgesteld kan worden of de (fraude)risico's voldoende worden beheerst en het restrisico gelijk is aan het geaccepteerde restrisico of dat aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Data-analyse kan de organisatie mogelijk helpen bij het identificeren en beheersen van (fraude)risico's. De inzet van data-analyse in het kader van de frauderisicobeheersing is een beproefde methode om bestaande en nieuwe vormen van misbruik van middelen van organisaties in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen en verliezen te beperken of geheel te voorkomen. De maatschappelijke waarde van de organisatie versterkt de noodzaak om het systeem van fraudepreventie voortdurend aan te scherpen en te verbeteren. Data-analyse helpt de gemeente bij dat streven naar continue verbetering. Vandaar dat wij de aanbeveling doen data-analyse toe te voegen aan het systeem van maatregelen dat de gemeente heeft ontworpen ter uitvoering van haar verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude.

Fraude en integriteit

Jaarlijks verkrijgen wij inzicht in de integriteitsmeldingen, die wij vervolgens analyseren en bespreken met de gemeente. Wij hebben op basis van onze controle en de besprekingen geen fraudegevallen geconstateerd.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Belangrijkste bevindingen uit onze controle

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

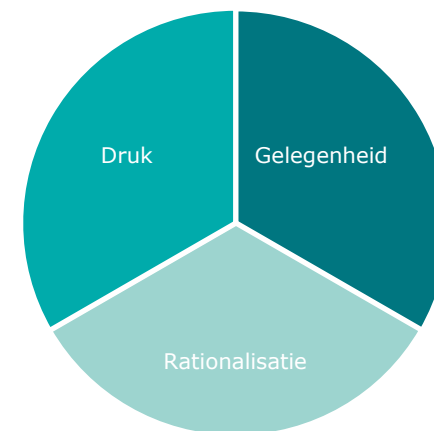
De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering, en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute, zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat, als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Naleving van de Europese aanbestedingsregels

Uw gemeente voert in het kader van de controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels jaarlijks een uitgebreide 'spendanalyse' uit, die in samenspraak met ons tot stand komt. Vervolgens worden uitgebreide dossiercontrole uitgevoerd. Uit de controle van de naleving van de EU aanbestedingswetgeving blijken geen fouten of onzekerheden.

Interne beheersing

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Interne beheersing

Boardletter 2021, toegespitst op de interne (financiële) beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in het najaar van 2021 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze boardletter 2021 d.d. 19 januari 2022. In dit hoofdstuk hebben wij in samenvattende vorm onze belangrijkste bevindingen opgenomen.

Samenvattend concluderen wij dat de interne beheersing van voldoende niveau is, maar op onderdelen verder kan worden versterkt en efficiënter kan worden ingericht.

Wij observeren dat uw gemeente zich bewust is van de urgentie om de beheersing van de relevante processen te versterken. Ons overall beeld vanuit de interim controle 2021 is dat meerdere acties in gang zijn gezet om de interne beheersing verder te versterken wat wij zien als een positieve ontwikkeling.

In het kader van een effectieve bedrijfsvoering adviseren wij uw college voor een aantal significante processen meer gebruik te maken van zogenoemde "key controls".

Een key control is een interne beheersmaatregel, waarmee een afwijking van materieel belang kan worden voorkomen of ontdekt en tijdig kan worden gecorrigeerd. Hiermee wordt er beter gestuurd en gesteund op procescontroles (preventief) in plaats van op gegevensgerichte controles (repressief). Wij hebben vastgesteld dat er nog te weinig gebruik wordt gemaakt van geprogrammeerde controles waardoor in onze optiek te veel handmatige controles noodzakelijk zijn. Het begrip van deze key-controls kan de organisatie ook helpen in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2022. Hiermee kan namelijk duidelijk worden gemaakt dat de gemeente in control is met betrekking tot de processen die deze verantwoording raken.

Wij merken op dat veel gemeentes voornamelijk nog gebruikmaken van gegevensgerichte controles, echter is het wenselijk om in de toekomst meer te kunnen steunen op procescontroles. Het gebruik van procescontroles komt namelijk ook de betrouwbaarheid van de tussentijdse informatievoorziening ten goede. Wij adviseren de gemeente Raalte om te starten met één proces, bijvoorbeeld het proces inkopen en betalingsverkeer. Door het opstellen van een procesbeschrijving, het benoemen en periodiek controleren van de zogenoemde "key-controls" kan de gemeente ervaring opdoen met procescontroles en op deze manier groeien naar een meer organisatiegerichte controle.

Funciescheiding sociale uitkeringen en verstrekkingen

In de boardletter 2020 hebben wij gerapporteerd over de ontbrekende functiescheiding in het proces van het verstrekken van sociale uitkeringen in geld (Tozo-uitkeringen) en sociale verstrekkingen in natura aan personen (PGB, WMO en Jeugd). In 2021 heeft uw gemeente een Kwaliteitsplan Sociaal Domein opgesteld, het doel hiervan is om de kwaliteit binnen het proces te verbeteren en te komen tot een uniforme werkwijze. In dit kwaliteitsplan wordt ook het belang van het vier-ogen-principe benadrukt met als voornaamste doel het van elkaar leren en het signaleren van verschillende werkwijzen.

Wij adviseren uw college om op basis van het reeds opgestelde kwaliteitsplan en de verbeteracties die hierbij in opzet zijn geformaliseerd – waaronder het vier-ogen-principe – verder te implementeren en daarmee de verbetering van de interne beheersing rondom de rechtmatigheid van de sociale uitkeringen en verstrekkingen te realiseren. Wij benadrukken het belang van het 'vier-ogen-principe' en adviseren om spoedig het proces van het verstrekken van sociale uitkeringen en verstrekkingen zo in te richten dat te allen tijde een tweede functionaris de aanvraag/beschikking moet autoriseren.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Interne beheersing

Funcitiescheiding inkoopproces

Binnen het inkoopproces wordt geen functiescheiding afgedwongen tussen het verstrekken van opdrachten (bestellingen), het autoriseren van de prestatielevering en het goedkeuren van de facturen (lasten). In de financiële administratie (Civision) wordt niet afgedwongen dat iedere factuur door twee medewerkers wordt gecontroleerd en geautoriseerd, hiermee ontbreekt het "4 ogen principe". Daarnaast zijn in Civision de budgethouders limieten niet opgenomen, waardoor het mogelijk is dat een budgethouder boven zijn budget facturen accordeert. Indien een factuur boven de limiet van de budgethouder ligt, moet deze handmatig worden doorgezet naar de tweede budgethouder dit wordt niet afgedwongen binnen het systeem.

Wij adviseren de budgetlimieten te verwerken in de digitale workflow, zodat bij een overschrijding deze facturen automatisch worden doorgestuurd naar een tweede medewerker voor akkoord. Ook adviseren wij de digitale workflow zo in te richten dat te allen tijde een tweede functionaris de factuur autoriseert.

Rechtmatigheid EU-aanbestedingen

In voorgaande jaren hebben wij u geadviseerd om in het proces van inkoop en aanbestedingen adequate preventieve interne beheersmaatregelen op te nemen in plaats van uitsluitend achteraf een interne controle uit te voeren op juiste naleving van de interne en externe aanbestedingsrichtlijnen middels een spend-analyse.

Een aantal aanbevelingen is inmiddels door uw gemeente opgevolgd. In de boardletter 2020 resteerde nog:

- Afdwingen dat voor iedere inkoop een verplichting wordt aangemaakt.
- Bestellingen boven een grensbedrag, die passend is binnen het aanbestedingsbeleid van uw gemeente, automatisch via de inkoopadviseur in de workflow laten lopen.

Wij adviseren u verdere preventieve beheersmaatregelen te implementeren waardoor gewaarborgd wordt dat inkopen rechtmatig worden aanbesteed.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient de nodige aandacht

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen gaan over de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

De IT-omgeving en een adequate opzet en werking daarvan nemen een steeds dominantere plaats in binnen uw organisatie voor een betrouwbare geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarmee krijgt de IT ook een dominantere positie in onze controleaanpak en -uitvoering.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Interne beheersing

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving verdient de nodige aandacht (vervolg)

Uw IT omgeving is belegd in DOWR-I verband. In het kader van de jaarrekeningcontrole 2021 van de gemeente Raalte hebben wij een geactualiseerde IT audit uitgevoerd in DOWR-I verband. Wij hebben een inventarisatie uitgevoerd van de algemene IT beheersmaatregelen (General IT Controls) voor de deelgebieden informatiebeveiliging en wijzigingsbeheer voor de financiële administratie (SAP) en de uitkeringenadministratie (GWS4ALL). Onze scope is beperkt geweest tot het vaststellen van opzet en bestaan van de beheersmaatregelen die relevant zijn in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente Raalte.

Tijdens de interim-controle 2021 hebben wij geconstateerd dat in DOWR-I verband verdere stappen zijn gezet in het verbeteren van de interne beheersing. In 2021 heeft de DOWR-i de risicomangement tool Naris geïmplementeerd waarin de IT-audit aanbevelingen zijn opgenomen en zijn gekoppeld aan eigenaren en deadlines. Vanuit deze tool blijkt dat de DOWR-i in 2021 diverse acties heeft ondernomen in het opvolgen van de aanbevelingen. Hierbij zijn de wachtwoordconfiguraties aangescherpt en zijn er procedures geschreven die zorgen voor consistentie in het uitvoeren van gebruikersreviews en de beheersing rondom generieke accounts en hoge rechten accounts.

Ook zijn stappen gezet in het beheersen van leveranciersrelaties, maar is een aansluiting in de interne-beheersingsmaatregelen met o.a. de ISAE340-verklaring van PinkRocade nog te maken. Op het gebied van cybersecurity wordt de DOWR-i in 2021 nog steeds door de VNG gezien als een van de koplopers als het gaat om de aansluiting op het Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur-Veilig-traject en de samenhangende implementatie van het System Information Event Management systeem.

De afgelopen jaren zijn de interne-beheersingsmaatregelen in de IT-omgeving versterkt en dit zien wij als een positieve ontwikkeling. Dit neemt niet weg dat de opzet en het bestaan van de General IT Controls op een aantal vlakken nog wel verder doorontwikkeld kan worden. In het bijzonder vragen wij aandacht voor het verbeteren van de beheersing van het rechtenbeheer binnen de financiële applicaties. Wij hebben geconstateerd dat de gemeente diverse alternatieve beheersmaatregelen getroffen heeft om de risico's van het doorbreken van de controle technische functiescheiding rondom kritische processen (zoals bij de betalingen en memoriaalboekingen) te mitigeren. Wij adviseren u om ook de vervolgstappen in de beheersing van het rechtenbeheer te zetten.

Onze bevindingen resulteren erin dat wij voor onze jaarrekeningcontrole 2021 géén gebruik (hebben) kunnen maken van de door uw gemeente getroffen geautomatiseerde beheersingsmaatregelen in applicaties, omdat die direct afhankelijk zijn van de betrouwbare en continue werking van de IT-omgeving. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de maatregelen die zijn opgenomen in de digitale workflow inkoopfacturen.

Om achteraf voldoende zekerheid te krijgen over de betrouwbare en rechtmatige verwerking van de inkoopfacturen hebben wij aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Hieruit volgen geen bijzonderheden.

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden, anders dan de waarnemingen zoals hierboven besproken.

Overige aangelegenheden

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

Overige aangelegenheden

Omgevingswet

Binnen een week na zijn aantreden heeft de nieuwe Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening zich een groot voorstander verklaard van de nieuwe Omgevingswet en inwerkingtreding daarvan bij alle provincies, gemeenten en waterschappen in Nederland (hierna: lokale overheden). De nieuwe Omgevingswet bundelt en moderniseert de huidige wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, moet elke lokale overheid zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO bestaat uit een landelijke voorziening (DSO-LV), collectieve voorzieningen voor gemeenten (DSO-CG) en individuele voorzieningen van lokale overheden (hierna kortweg: DSO). Voor de burger betekent het: één loket voor het aanvragen van vergunningen, het raadplegen van de geldende regels per locatie, en op termijn informatie over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

De introductie van het DSO is een omvangrijke opgave voor het Rijk, maar ook voor de lokale overheden. Het leidt tot verschillende ontwikkel- en beheersingsvraagstukken die komen kijken bij de implementatie van een nieuwe IT-omgeving en dienstverlening van (nieuwe) IT-leveranciers. Denk daarbij aan aanpassingen in de interne processen, applicaties, interfaces en IT-controls en tevens training van medewerkers om goed aan te sluiten op het nieuwe DSO. Om de benodigde technische aanpassingen en aansluitingen te kunnen realiseren, dienen lokale overheden nieuwe afspraken met de IT-leveranciers te maken. Voor een gecontroleerd implementatieproces dienen lokale overheden dan ook uitgebreid te testen en oefenen.

Eind februari 2022 heeft de minister aan de Kamer voorgedragen de Omgevingswet per 1 januari 2023 te laten intreden.

Wij adviseren u de ontwikkelingen rondom de nieuwe (nog bekend te maken) datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet nauwlettend te blijven volgen en vast te stellen in welke mate uw organisatie daarvoor gereed is.

Het gaat daarbij concreet om de status en voortgang van in ieder geval de volgende aspecten:

1. De technische ontwikkeling applicatie/database van uw softwareleverancier en interfaces met uw andere applicaties.
2. Het testen van de nieuwe IT-omgeving en de aansluiting daarvan op het DSO.
3. Het inrichten en implementeren van algemene IT-beheersingsmaatregelen ('General IT Controls'), en afspraken met en beheersingsmaatregelen voor de samenwerking met IT-leveranciers, inclusief specifieke aandacht en afspraken inzake (cyber) security en privacyaspecten.
4. Het (her)inrichten van de interne processen die worden geraakt door de Omgevingswet en de nieuwe IT-omgeving. En
5. Het verzorgen van opleiding en training van medewerkers en het gebruik maken van de oefenfaciliteiten die het DSO biedt.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Overige aangelegenheden

Onze communicatie met het management

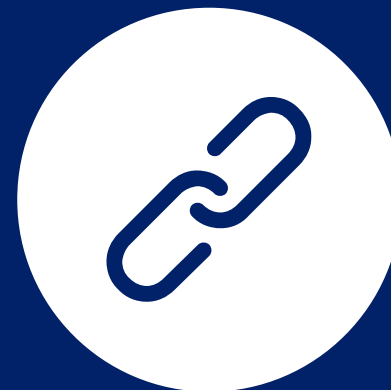
Wij hebben bij het management ter confirmatie een aantal schriftelijke bevestigingen opgevraagd aangaande zijn verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving. Daarnaast hebben wij van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met college en ambtelijk management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het management en de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel van € 106.000 (zijnde 10% van de goedkeuringstolerantie).

Aard van de controleverschillen	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	N.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	N.v.t.	N.v.t.
(Sub)totaal getrouwheidsfouten	N.v.t.	N.v.t.
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/Etc.)	N.v.t.	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	
Totaal rechtmatigheidsfouten	N.v.t.	

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het controleprotocol inclusief normenkader 2021 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van onzekerheden in de controle boven de rapportagedrempel van € 106.000 (zijnde 10% van de goedkeuringstolerantie).

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid PGB-bestedingen (SVB) en ZIN	€ 833.442	€ 833.442
(Sub)totaal onzekerheden in de getrouwheidscontrole	€ 833.442	€ 833.442
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/etc.)	N.v.t.	
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)	N.v.t.	
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid	N.v.t.	
Totaal onzekerheden in de rechtmatigheidscontrole	€ 833.442	

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders de schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen. Hierin bevestigt het college bovenstaande. Dat houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en daardoor niet-gecorrigeerde afwijkingen, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college van burgemeester en wethouders heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde afwijkingen.

* In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Kadernota Rechtmatigheid 2018 en het controleprotocol inclusief normenkader 2021 is het kader voor de controle op de financiële rechtmatigheid opgenomen.

Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen

Onze controlestandaarden vereisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. De tabel hierna bevat een weergave van die onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

Toelichting	Bron van de toelichtingsvereiste	Kwantitatieve of kwalitatieve overwegingen
Niet van toepassing	N.v.t.	N.v.t.

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 alsook de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening is als volgt:

- Getrouwheidsoordeel: goedkeurend
- Rechtmatigheidsoordeel: goedkeurend

Per regeling geven wij in de volgende tabel aan of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
JenV A7	Specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	Geen	€ 0	N.v.t.
JenV A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	€ 0	N.v.t.
FIN B2	Specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	€ 0	N.v.t.
BZK C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Geen	€ 0	N.v.t.
BZK C41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (Sisa tussen medeoverheden)	Geen	€ 0	N.v.t.
BZK C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	Geen	€ 0	N.v.t.
OCW D8	Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk OAB (2019-2022)	Geen	€ 0	N.v.t.
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen (NPO)	Geen	€ 0	N.v.t.
IenW E20	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	Geen	€ 0	N.v.t.
EZK F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering o.g.v. art 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ 2004 bedrijfskredieten (excl. levensonderhoud zelfstandigen)	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
Subtotaal			€ 0	

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 alsook de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
Subtotaal			€ 0	
SZW G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) - gemeentedeel 2021	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)	Geen	€ 0	N.v.t.
VWS H4	Specifieke uitkering Sport	Geen	€ 0	N.v.t.
VWS H8	Specifieke uitkering lokale Sportakkoorden - Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	€ 0	N.v.t.
VWS H12	Regeling Lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	Geen	€ 0	N.v.t.
VWS H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Geen	€ 0	N.v.t.
LNV L5B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Geen	€ 0	N.v.t.
Totaal			€ 0	

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Bestuurlijke samenvatting
controle 2021

Onze belangrijkste conclusies
voor de controleverklaring

Bevindingen van de
controle 2021

De financiële positie van uw
gemeente

Belangrijkste bevindingen uit
onze controle

Interne beheersing

Interne beheersing

Overige aangelegenheden

Overige aangelegenheden

Bijlagen

Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde
controleverschillen

Bijlage A2 - Onzekerheden in de
controle

Bijlage A3 - Tekortkomingen in
de toelichtingen

Bijlage B1 - Bevindingen
controle SiSa-bijlage 2021

Bijlage B2 – Bevindingen
controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Bijlage C -
Onafhankelijkheidsbevestiging

Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de strekking van ons getrouwheids- en rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2021 alsook de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die onder SiSa vallen.

Sisacode	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang	Toelichting
SZW G4	Tozo 1_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen (toepassing artikel 21, lid 3 Besluit 17 april)	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 2_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_geen identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet en geen identificatie DigiD in combinatie met BRP of Suwinet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 3_exclusief identificatie volgens artikel 17, lid 3 Participatiewet	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Omvang vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 4	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Tozo 5	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	Geen	€ 0	N.v.t.
SZW G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T	Geen	€ 0	N.v.t.
Totaal			€ 0	

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Raalte

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Raalte in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen.

Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheids-evaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een gemeenteraad, raadscommissie of auditcommissie, overwegen wij ook een van deze instanties te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Bestuurlijke samenvatting controle 2021
	Onze belangrijkste conclusies voor de controleverklaring
	Bevindingen van de controle 2021
	De financiële positie van uw gemeente
	Belangrijkste bevindingen uit onze controle
	Interne beheersing
	Interne beheersing
	Overige aangelegenheden
	Overige aangelegenheden
	Bijlagen
	Bijlage A1 - Niet-gecorrigeerde controleverschillen
	Bijlage A2 - Onzekerheden in de controle
	Bijlage A3 - Tekortkomingen in de toelichtingen
	Bijlage B1 - Bevindingen controle SiSa-bijlage 2021
	Bijlage B2 - Bevindingen controle SiSa-bijlage Tozo 2021
	Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

Bijlage C - Onafhankelijkheidsbevestiging

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen.

Naar aanleiding van onze beoordeling hebben wij geconcludeerd dat geen sprake is van langjarige betrokkenheid of anderszins mogelijke bedreigingen van onze onafhankelijkheid die een (aanvullende) beheersmaatregel vereisen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeente Raalte

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en de gemeente die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan de gemeente of een bij de gemeente betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben ontvangen of verstrekt, en zijn daarom van mening dat geen sprake is van een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL", its global network of member firms, and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global" and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 264,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte network" is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2022 Deloitte The Netherlands

